

Հետազոտական աշխատանք

<p>Կազմակերպության տվյալներ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Անվանում, հասցե • Տնօրեն • Էլ. հասցե • Հեռախոս 	<p>«Մասնակցային դպրոց» կրթական հիմնադրամ Վահրամ Սողոմոնյան masnakcayindproc@gmail.com +37493581908</p>
<p>Հետազոտության թեմա/վերնագիր</p> <ul style="list-style-type: none"> • Հետազոտության թեմա 	<p>Մշակութային և լեզվական գրագիտություն կարողունակությունների ձևավորումը Մայրենիի «Մեր լավաշ հացը» թեմայի («Երգ ու տաղ» բաժին) դասավանդման ընթացքում</p>
<p>Ուսուցչի տվյալներ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Անուն, ազգանուն, հայրանուն • Մասնագիտություն • Հեռախոս • Էլ. հասցե • Դասավանդվող առարկաներ • Դասարաններ 	<p>Սոնա Կնյազյան Աշոտի</p> <p>Հայոց լեզվի և գրականության ուսուցչուհի +37493587556 sonaknyazyan734@gmail.com knyazyansona@mail.ru</p> <p>Մայրենի, Հայոց լեզու, Գրականություն V-XII</p>

**Ուսումնական
հաստատության տվյալներ**

- Անվանումը, հասցե
- Հեռախոս
- Էլ. հասցե
(տնօրենության)
- Web կայքի հասցե

Բյուրեղավանի Ս. Վարդանյանի անվան
ավագ դպրոց

Ք. Բյուրեղավան, Կոտայքի 63

byureghavanavag@gmail.com

<https://byureghavanh.schoolsite.am/>

Պետք է լինի 1-2 էջ

Բովանդակություն

Ներածություն	3
Հիմնական բովանդակություն	6
Հետազոտության ընթացքը 17	
Եզրակացություններ, առաջարկություններ	20
Այլ տեղեկություններ	22
Օգտագործված գրականության ցանկ	23
Հավելվածներ	24-34

1 էջ

Ներածություն

<p>Նպատակը եւ հետազոտական հարցը</p>	<p>Հետազոտական աշխատանքի նպատակները</p> <p>Սահմանելով կարողունակություն (կոմպետենցիա)» եզրույթը, որը մանկավարժական գրականության մեջ սկսել է շրջանառվել անցած դարի 70-80-ական թվականներից. բարձր արդյունավետության հասած մարդկանց վարքի, գործունեության ուսումնասիրությունների արդյունքում ձևակերպված նրանց ընդհանրությունները միավորող որակների համալիրը, խումբն է կոչվում կոմպետենցիա, փորձենք հետազոտության միջոցով պարզել, ցույց տալ մեկ օրինակ՝ մայրենի առարկայի շրջանակներում ինչպես կարելի է նպաստել կարողունակությունների ձևավորմանը՝ նկատի ունենալով հետևյալ խնդիրները.</p> <p>1.հանրակրթությունը պետք է ձևավորի այնպիսի կարողունակություններ, որոնք անհրաժեշտ են յուրաքանչյուր անհատի արագ փոփոխվող հասարակությունում հաջողությամբ կազմակերպելու իր առօրյա կյանքն ու գործունեությունը:</p> <p>2.Միայն նեղ առարկայական դաշտում գիտելիքների հաղորդումը և հմտությունների ձևավորումը բավարար չէ, այլ անհրաժեշտ է հանրակրթության նպատակների առավել լայն գիտակցում:</p> <p>3.Բոլորի համար պարտադիր պահանջների շարքում նեղառարկայական գիտելիքներից և գործնականում դրանք կիրառելու կարողություններից բացի, որոշիչ դեր են սկսում խաղալ համաափտանի</p>
--	---

	<p>կարողունակությունները, որոնք աստիճանաբար դառնում են համընդհանուր գրագիտության պարտադիր բաղադրատարրեր:</p> <p>4. Եվ առանձին առարկաների բովանդակության վրա կառուցված կրթական մոդելն իր դիրքերն արագորեն զիջում է առանցքային կարողունակությունների վրա հիմնված կրթական մոդելին:</p> <p>Չետագոտական աշխատանքի նպատակն է՝ ձևավորել կարողունակություններ մայրենիի դասաժամերին՝ 5-րդ դասարանի սովորողների համար կարողունակությունների ձևավորման մեթոդական երաշխավորություններից, ուսումնական գործունեության տարատեսակ ձևերից (ինչպիսիք են՝ բանավեճը, ուսումնական ֆիլմերի դիտումը և քննարկումը, սեմինարները, դպրոցական գիտաժողովները, ներկայացումները և այլն), ընտրելով էքսկուրսիան:</p> <p>Չետագոտական աշխատանքի հարցը</p> <p>Ինչպե՞ս զարգացնել մշակութային, լեզվական գրագիտություն կարողունակությունները մայրենիի դասաժամերին</p>
<p>Ո՞ր առանցքային կոմպետենցիային/կարողունակությանն է ուղղված նպատակի ուսումնասիրությունը</p>	<p>Նպատակի ուսումնասիրությունն ուղղված է հետևյալ կարողունակություններին /կոմպետենցիաներին/.</p> <ul style="list-style-type: none"> • լեզվական գրագիտություն և կարողունակություն, • մշակութային կարողունակություն,

	<ul style="list-style-type: none"> ինքնաճանաչողական և սոցիալական կարողունակություն
Չետագոտության թիրախային խումբը և շրջանակը /քանակ, սեռային բաշխում/	5-րդ դասարան 34 սովորող (15տղա, 19աղջիկ)
Օգտագործված հետազոտական մեթոդները, գործիքները (օրինակ՝ քանական հետազոտություն՝ հարցաթերթիկի միջոցով, որական հետազոտություն՝ խորին հարցազրույցի միջոցով եւ այլն)	Չետագոտական աշխատանքը իրականացվել է դիտարկման մեթոդով
Չետագոտության իրականացման ժամանակահատվածը	29.09 2023 թվա կան

1-2 էջ

Հիմնական բովանդակություն

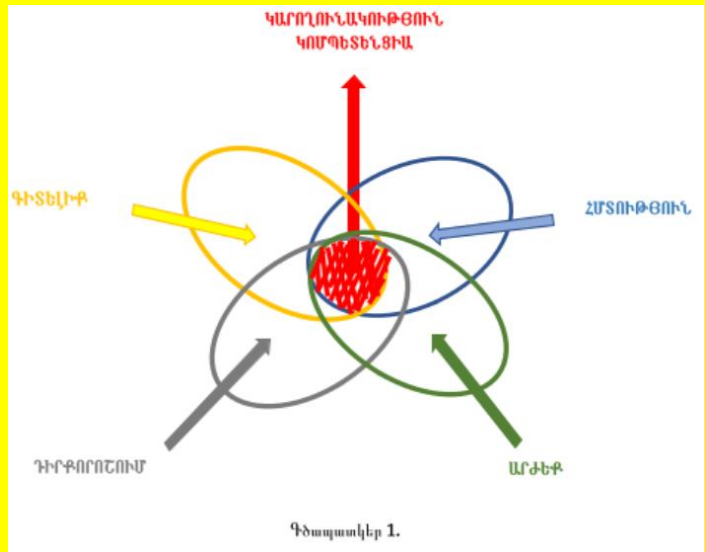
Գրականության ակնարկ

- Մեջբերումներ արդեն արված հետազոտություններից,
- Մեջբերումներ գրականությունից, տեղեկության վստահելի աղբյուրներից:

Պարտադիր է կատարել հղում աղբյուրին

Կարողունակությունը

անհատի համալիր բնութագրիչ է. այն գիտելիքների, հմտությունների, վերաբերմունքի և արժեքների համակարգ է, որը թույլ է տալիս այս կամ այն ոլորտում հաջողությամբ լուծելու որոշակի խնդիրներ: Համաձայն այս սահմանման՝ եթե որևէ մեկը հավակնում է կարողունակ լինել որևէ բնագավառում, ապա նա պետք է տիրապետի այդ բնագավառին բնորոշ որոշակի **գիտելիքների, հմուտ** լինի այդ բնագավառում որոշակի գործունեություն ծավալելու, պետք է ունենա **արժեքային որոշակի համակարգ** և կարողանա իր **դիրքորոշումն** արտահայտել այդ բնագավառի որոշակի հարցադրումների, երևույթների վերաբերյալ:

Կարողունակությունը նշված բոլոր չորս որակների համատեղ առկայությունն է (գծապատկեր 1), և դրանցից որևէ մեկի բացակայությունը թույլ չի տալիս սովորողին

կամ քաղաքացուն հաշտողությամբ լուծելու իր առջև ծառայած խնդիրները:

Կարողունակությունը չի կարելի համարել վերջնականորեն ձևավորված որևէ արդյունք: Վերջինիս ձևավորումն անընդհատ գործընթաց է, որի ժամանակ այն անընդհատ կարող են կատարելագործվել:

Կարողունակությունների ձևավորումը սկսում է վաղ մանկությունից և շարունակվում է ամբողջ կյանքի ընթացքում:

Միջնակարգ կրթության կարողունակությունները ձևավորվում են սովորողի ուսումնառության ընթացքում ուսուցման կազմակերպման տարբեր ձևերի, սովորողի կողմից ուսումնական առարկաների ծրագրերի բովանդակության յուրացման, ինչպես նաև ուսուցման գործընթացում դաստիարակության միջոցով և բխում են հանրակրթության հիմնական նպատակներից

<https://www.arlis.am/documentview.aspx?docid=149788>

Ջանրակրթության պետական

չափորոշիչը ելնում է

կարողունակությունների վրա

հիմնված մոտեցումից և սահմանում է

շրջանավարտներին ներկայացվող որակական պահանջները՝ ըստ կրթական աստիճանների (կարողունակություններ (կոմպետենցիաներ) և ըստ կրթական աստիճանների ուսումնառության՝ ակնկալվող վերջնարդյունքներ), ուսումնական բնագավառները, դրանց բովանդակությանը ներկայացվող պահանջները, հանրակրթական հիմնական ծրագրերի բովանդակության պարտադիր նվազագույնը, ուսումնական պլանի և առարկայացանկերի ձևավորման հիմնական սկզբունքները, սովորողների գնահատման ձևերը, սանդղակը, հաշվառման կարգը:

Կարողունակությունները որպես հանրակրթության նոր չափորոշիչի հենասյուներ

Հանրակրթության պետական նոր չափորոշիչով որպես հանրակրթության գերագույն նպատակ սահմանվել է ութ առանցքային կարողունակությունների ձևավորումը.

- 1) լեզվական գրագիտություն և կարողունակություն,
- 2) սովորել սովորելու կարողունակություն,
- 3) ինքնաճանաչողական և սոցիալական կարողունակություն,
- 4) ժողովրդավարական և քաղաքացիական կարողունակություն,
- 5) թվային և մեդիա կարողունակություն,
- 6) մշակութային կարողունակություն,
- 7) մաթեմատիկական և գիտատեխնիկական կարողունակություն,
- 8) տնտեսական կարողունակություն:

Սովորել սովորելու կարողունակություն

New Activity

Ինքնաճանաչողություն և սոցիալական կարողունակություն

New Activity

Մշակութային կարողունակություն

New Activity

Տնտեսական կարողունակություն

New Activity

Թվային և մեդիա կարողունակություն

New Activity

Լեզվական գրագիտություն և կարողունակություն

New Activity

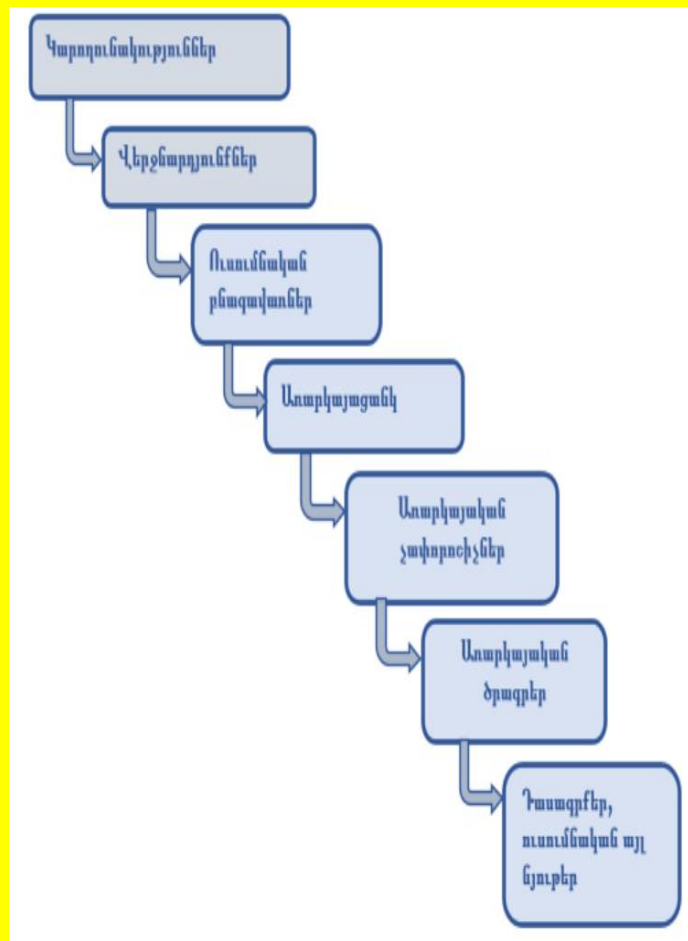
Ժողովրդավարական և քաղաքացիական կարողունակություն

New Activity

Մաթեմատիկական և
գիտատեխնիկական
կարողունակություն

New Activity

Հանրակրթության պետական նոր
չափորոշիչի հիմքում ընկած է
կարողունակությունների վրա հիմնված
մոտեցումը: Կրթության բովանդակությունը
կառուցվում է համաձայն հետևյալ
ստորակարգային սխեմայի (գծապատկեր 2):

Գծապատկեր 2

Այնուհետև ձևակերպվել են դպրոցի տարբեր աստիճանների շրջանավարտի ուսումնառության ակնկալվող վերջնարդյունքները: Դրանք այն վերջնարդյունքներն են, որոնք կոչված են ձևավորելու առանցքային կարողունակությունները:

Հանրակրթության պետական չափորոշչով սահմանված 8 կարողունակություններից է

Լեզվական գրագիտությունը և կարողունակությունը, այն է.

«Սովորողները տիրապետում են հայոց լեզվին, գրավոր և բանավոր կերպով գրագետ հաղորդակցվում են մայրենի լեզվով և այլ օտար լեզուներով՝ ըստ լեզվական կանոնների և իրավիճակների: Նրանք կիրառում են լեզուն՝ որպես ուսումնառության և հասարակական կյանքին մասնակցության համապիտանի գործիք: Ընդհանուր գրագիտությունը կազմում է սովորելու և լեզվական հաղորդակցության հիմքը, որի հիման վրա կարող են ձևավորվել գրագիտության մյուս ձևերը (քաղաքացիական, բնապահպանական, տնտեսական, ֆինանսական, իրավական, առողջապահական, գիտատեխնիկական, թվային և այլն): Այն լիարժեք դրսևորվում է ոչ միայն բոլոր առարկաների ուսումնական գործընթացում, այլև մեր հասարակության բոլոր ոլորտներում: Հաճախ բազմաթիվ թյուրըմբռնումներ են առաջանում լեզվի ոչ գրագետ կիրառության պատճառով:

Հանրակրթական պետական չափորոշչում մշակութային կարողունակությունը

ներկայացվում է հետևյալ կերպ՝ Սովորողները ճանաչում են հայ մշակույթն ու մարդկային քաղաքակրթությունների

մշակութային բաղադրիչները՝ որպես մարդկային զգացմունքների և գործողությունների կողմնորոշիչներ: Նրանք արժևորում են սեփական ինքնությունը, ընտանիքի, համայնքի և պետության դերը, ունեն Յայաստանի աշխարհագրության, հասարակական-քաղաքական համակարգի և պատմության հիմնարար իմացություն:

Աշակերտները ձևավորում են սեփական նախասիրություններ ազգային և համաշխարհային մշակութային ժամանակաշրջանների ուսումնասիրության ընթացքում:

Նրանք ի վիճակի են զարգացնել սեփական մշակութային ու գեղագիտական պատկերացումները՝ արժևորելով հոգևոր և նյութական ժառանգությունն ու մշակութային բազմազանությունը, ճանաչելով հայ և համաշխարհային գրականությունն ու արվեստը և ձևավորելով մշակութային գրագիտություն և ճաշակ: (ՀԴԶ 2021, (II, 3-րդ կետ)

<https://www.arlis.am/documentview.aspx?docid=149788>

Ոչ ոք չի կարող դատել ուրիշների մասին, քանի դեռ չի սովորել դատել ինքն իր մասին: Ի. ԳՅՈԹԵ

«Ինքնաճանաչողական և սոցիալական

կարողունակություն - Սովորողներն ընդունակ են ինքնանդրադարձման և ինքնակազմակերպման միջոցով ձգտել ինքնաճանաչման: Նրանք ձևավորում են վստահություն սեփական ուժերի և կյանքի հանդեպ և հաջողությամբ կառավարում են սեփական ժամանակը, գիտելիքներն ու հմտությունները, կարողանում են դրսևորել

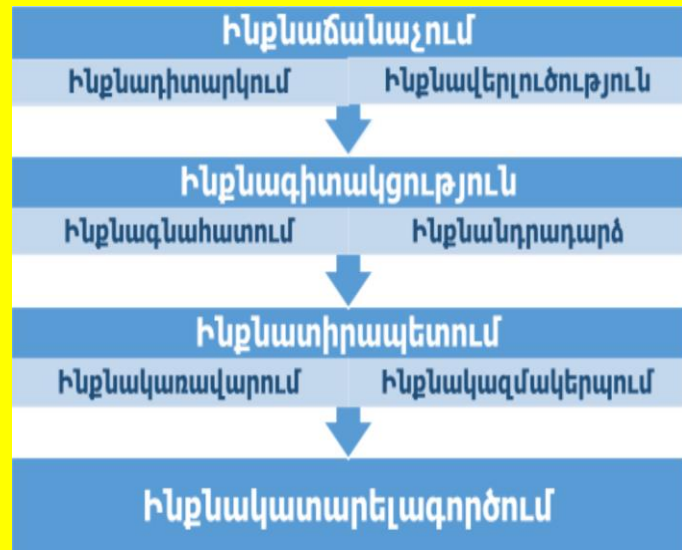
առողջ և անվտանգ կենսակերպ, ինչպես նաև մասնագիտական կողմնորոշում:

Սովորողները դրսևորում են հարգանք, ազնվություն և պատասխանատվություն ինչպես սեփական անձի, այնպես էլ այլոց հանդեպ՝ անկախ տարիքից, սեռից, ազգությունից, բարեկեցության աստիճանից, արտաքին տեսքից, ընդունակություններից, մասնագիտությունից, համոզմունքներից և այլ առանձնահատկություններից: Նրանք սոցիալական հարաբերություններում գործում են կառուցողական և համերաշխ, դրսևորում են ընկերակցելու ունակություն և կոնֆլիկտների խաղաղ և համագործակցային կարգավորման հմտություններ: Տարբեր մշակույթների, կրոնների, աշխարհայացքների և կյանքի կազմակերպման անհատական պատկերացումների հետ առնչվելու արդյունքում սովորողներն ընդունակ են ճանաչել դրանց տարբերությունները:»

Ինքնագիտակցությունը աշխարհի մասին վստահելի գիտելիքների միակ աղբյուրն է, կարծում էր Ռ. Դեկարտը: «Cogito ergo sum» («Ես կարծում եմ, հետևաբար ես գոյություն ունեմ»):

Որպեսզի կարողանանք հնարավորինս արդյունավետ լինել, օգտվել մեր անձնային որակներից, կարողանանք լուծել մեր ներանձնային կոնֆլիկտները, կառուցել սեփական արժեհամակարգը և փոխհարաբերությունները, պետք է հնարավորինս լավ ճանաչենք մեզ: Եվ այն պետք է սկսել վաղ մանկությունից: Ներքին ես-ի գիտակցումը հետաքրքիր է նաև նրանով, որ անձը միաժամանակ հանդիսանում է ուսումնասիրման և՛ օբյեկտ և՛ սուբյեկտ:

Ինքնաճանաչումն ու ինքնագիտակցությունը նաև կարևոր նախապայման են արդյունավետ հաղորդակցվելու, իր և շրջապատողների զգացմունքներն ու դրանց դրսևորումները հասկանալու, համագործակցելու և սոցիալական որակյալ վարք դրսևորելու համար:

Այս ամենը բերում է ուրիշների կարծիքը լսելուն և հարգելուն, տարածայնությունները խաղաղ կարգավորել կարողանալուն, փոխօգնության, փոխադարձ վստահության նշանակությունը գիտակցելուն:

Համագործակցության վրա հիմնված ուսուցման արդյունքում անձը հասարակությունն ընկալում է որպես փոխկապակցված համակարգ, ոչ թե առանձին անհատների խումբ: Տեսնում է, որ այդ համակարգում յուրաքանչյուրի գործողություններն ազդում են մյուսների գործողությունների վրա և, համապատասխանաբար, ազդեցություն են կրում վերջիններիս գործողություններից:

Այսօրվա կրթական պահանջն է զարգացնել սովորողի քննադատական, ստեղծագործական մտածողությունը,

ձևավորել կյանքի նկատմամբ ակտիվ վերաբերմունք ունեցող քաղաքացի: Եվ այս խնդրի առջև կանգնած ուսուցիչը պետք է կարողանա համահունչ քայլել կրթական համակարգում տեղի ունեցող գործընթացների հետ և իր գործողությունները պլանավորելիս հաշվի առնել ոչ միայն մատուցվող գիտելիքները, այլև այն թե ինչպես կարելի է այդ գիտելիքները հասանելի դարձնել աշակերտներին: Կրթական ոլորտի կարևոր, բաղկացուցիչ մասն են կազմում մանկավարժական տեխնոլոգիաները այսօր բոլորը խոսում են արդյունավետ ուսուցման և կրթության որակի բարելավման մասին: Ներկայումս կարևորվում է աշակերտների ակտիվ և նախաձեռնողական մասնակցությունը դասին, ինքնուրույնությունը, սեփական դատողություններ անելու կարողությունն ու հմտությունը: Ուսումնական գործընթացի արդյունավետությունը մեծապես պայմանավորված է կիրառվող մեթոդներով, որոնք ապահովում են դասավանդողի և սովորողի փոխկապակցված գործունեությունը: Լայնորեն կիրառվում են նաև ուսուցման հնար կամ եղանակ հասկացությունները, որոնք կարելի է բնութագրել հետևյալ սահմանումներով՝

Ուսուցման մեթոդները ուսուցչի և սովորողի միասնական աշխատանքներն են, որով իրականացվում են կրթական նպատակները:

Ուսուցման մեթոդները ուսուցչի և սովորողի համատեղ գործունեությունն են, որոնց արդյունքում սովորողը ձեռք է բերում գիտելիքներ, կարողություններ և հմտություններ, ձևավորվում է նրա աշխարհայացքը և ճանաչողությունը:

	<p>Ուսուցման մեթոդները մանկավարժի և սովորողի փոխկապակցված գործունեությունն են, որոնք կրթության, դաստիարակության և զարգացման խնդիրների իրականացման նպատակ ունեն: Չնայած տրված տարբեր սահմանումներին՝ կա մեկ որոշակի ընդհանրություն. ուսուցման մեթոդները մանկավարժի և սովորողի համատեղ աշխատանքն են ուսումնական գործունեություն կազմակերպելու նպատակով: Ուսուցման և դաստիարակության գործում ծագած խնդիրների լուծման կարևորագույն ուղիներից մեկը համարվում է ժամանակակից մանկավարժական և դաստիարակչական տեխնոլոգիաների մշակումն ու ներդրումը ուսուցման և դաստիարակության գործընթացում: Соловьёва Т. И., Современные педагогические технологии в начальной школе, Молодой учёный, Ежемесячный научный журнал, № 6 (86) / 2015, стр. 684</p>
<p>Հետազոտության ընթացքը</p>	<p>Ուսուցման արդյունավետ մեթոդներ գտա Ս. Խաչատրյանի «Ուսուցման արդյունավետ հնարներ» գրքում. «Ինտերակտիվ մոտեցումներն անհրաժեշտ են աշակերտներին մոտիվացնելու, ուսուցումը հետաքրքիր ու մասնակցային դարձնելու համար: Բայց այդ ամենը չեն բացառում նաև ավանդական մոտեցումների օգտագործումը: Հարց ու պատասխանը, նյութը վերհիշելը, վարժանքները, ուսուցչի բացատրական խոսքը այսօր էլ կարևոր են ու անհրաժեշտ ուսուցման համար: Բացի այդ՝ ինտերակտիվ ուսուցումն ունի որոշակի</p>

ռիսկեր, որոնք անտեսել չի կարելի:
Ջետուաբար՝ նոր մանկավարժության մեջ
չպետք է լինեն մեթոդների և հնարների
հակադրում: Բոլոր մեթոդներն ու հնարները
ինչ-որ իրավիճակում կարող են օգտակար
լինել: Ուսուցման մեթոդները հաճախ
ընկալվում են որպես դեղատոմս: Երբեմն
նշվում է, որ այս կամ այն մեթոդը
կիրառելու դեպքում մենք կկարողանանք
հասնել մեր նպատակին»:

Ուսուցման պլանավորման փուլում օգտվեցի
Նան Միլլերի աստիճանակարգումից, որը
Ջայաստանում մեծ տարածում չունի: Բայց
այն շատ կարևոր է գիտելիքը վարքագիծ
դարձնելու առումով: Առաջին մակարդակում
սովորողը պարզապես գիտի: Գիտենալը
ուսուցման հիմքն է: Բայց սա բավարար չէ:
Կարևոր է գիտելիքը օպերացիոն դարձնելը:
Այս առումով երկրորդ մակարդակում
սովորողը պետք է գիտելիքը գործողության
մեջ դնի և իմանա՝ ինչպե՞ս, այսինքն՝
հասկանա: Երրորդ մակարդակում սովորողը
պետք է կարողանա ցույց տալ՝ ինչպե՞ս:
Վերջապես չորրորդ մակարդակում պետք է
կարողանա կիրառել: Եթե ուսուցման
գործընթացում սովորողն անցնի չորս
փուլերով, ապա կարելի է ասել, որ նա
լիարժեք սովորել է նյութը:

Մայրենի առարկայի դասավանդման
ընթացքում նկատի ունենալով այս
կարողունակությունների ձևավորման
սկզբունքները և տեսլականը, հաջող դաս
իրականացնելու համար ուսուցման
ավանդական մեթոդների կողքին կիրառել
եմ նաև ինտերակտիվ մեթոդներ:

Դասի սկիզբ

Մասնակցային լավագույն մեթոդով՝ մտագրոհով սկսեցի դասը: Մտագրոհի միջոցով դասարանից հավաքեցի մտքեր տվյալ թեմայի՝ «Մեր լավաշ հացի» վերաբերյալ.

1. Երբևէ տեսե՞լ եմ լավաշի ստեղծման ընթացքը:
2. Ի՞նչ գիտեմ լավաշի մասին, որպես մշակութային ժառանգություն:
3. Լսե՞լ եմ ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի մասին:

Նոր նյութի բացատրում

Պատմեցի՝ ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի մարդկության ոչ նյութական մշակութային ժառանգության ներկայացուցչական ցանկում Հայաստանի կողմից ներկայացված «Լավաշ. ավանդական հացի պատրաստման, նշանակության եւ մշակութային դրսևորումների» ներառված լինելու մասին:

<https://armenpress.am/arm/news/785546>

Մեկնաբանեցի « Մեր լավաշ հացը մեր սրբությունն է» տողը: Սովորողները, իմ հարցերի օգնությամբ, գտան և բանաստեղծությունից դուրս բերեցին այն բառերը, որոնցով հեղինակը բնութագրել էր լավաշը. (մեր լավաշ հացը *մեր պարզությունն է, մեր պատմությունն է, մեր տրտմությունն է, մեր էությունն է, մեր Հաց-հավատը* աղոթք ու նշխար...) Հացով բառեր և բառակապակցություններ կազմեցինք:

Ինտերակտիվ փուլ

Սովորողները մասնակցեցին լավաշի թխմանը: Անձամբ մասնակից դարձան հացի արարման ընթացքին: Ապա համտեսեցին իրենց թխած հացը. հյուրընկալվել էինք «Մամիկ» հյուրատանը:

Սովորածը պարզելու հնարներ

Դասի ավարտին կիրառեցի
Կիսատ նախադասություն մեթոդը

Բերված կիսատ նախադասությունների լրացումն օգնեց աշակերտներին ամփոփել դասը: Աշակերտները հնարավորություն ունեցան իրենց ցանկությամբ ընտրել այն կիսատ նախադասությունները, որոնք կուզեին ավարտել և ընտրեցին 5 հարց. Ես այսօր սովորեցի...

Ինձ այսօր զամացրեց...

Ինձ ամենաշատը դուր եկավ...

Մի բան, որ կուզեի ավելի իմանալ...

Այս դասից հետո ես զգում եմ...

Ուսուցման ակտիվ մեթոդների կիրառումը ուղղված է առաջնային գիտելիքի ձեռքբերմանը, մտածողության զարգացմանը, լեզվական հմտությունների, մշակութային հետաքրքրությունների, ինքնաճանաչողական ու սոցիալական կարողունակությունների ձևավորմանը:

Եզրակացություններ, առաջարկություններ

Վերհանված արդյունքներ, եզրակացություններ, պատասխան հետազոտական հարցին

Չետազոտական աշխատանքի արդյունքների վերլուծությամբ եկել ենք հետևյալ եզրակացությունների.

ինտերակտիվ (փոխներգործուն) մեթոդները նպաստում են սովորողի լեզվական գրագիտության և կարողունակության, մշակութային, ինքնաճանաչողական և սոցիալական կարողունակությունների և հմտությունների ձևավորմանը: Նպաստելով հաղորդակցական, ինքնուրույն գործունեության որակներին, նաև բարձրացնում են սովորողների ուշադրությունը և առաջադիմությունը:

ինտերակտիվ (փոխներգործուն) մեթոդները Մայրենիի («Երգ ու տաղ» բաժնի) «Մեր լավաշ հացը» թեմայի դասավանդման ընթացքում կարող են արդյունավետ կիրառվել ու նպաստել սովորողների մշակութային, լեզվական գրագիտության, ինքնաճանաչողական կարողությունների ու հմտությունների ձևավորմանն ու զարգացմանը: Այս մեթոդները ավանդական մեթոդների հետ միասին ուսուցումը դարձնում են ավելի ճկուն, ապահովում ուսուցման արդյունավետության բարձրացումը:

	<p>Պատասխան հետազոտական հարցին Մայրենիի դասաժամերին մշակութային, լեզվական գրագիտություն կարողունակությունները զարգացնելու լավագույն միջոց է ինտերակտիվ փոխներգործուն մեթոդներով պլանավորված դասերը: Այդպիսի դասերին ակտիվորեն մասնակցում են բոլոր աշակերտները, որովհետև այդ դասերը հետաքրքիր են, մատչելի, գրավիչ: Նպաստում են ուսումնական նյութի հեշտ յուրացմանը, ինչպես նաև, սովորողները կարողանում են ձեռք բերած գիտելիքները, կարողունակությունները և հմտությունները կիրառել գործնականում:</p>
<p>Այլ տեղեկատվություն</p>	<p>Դասի թեման էր՝ «Երգ ու տաղ բաժնի» հայկական բանաստեղծության հնագույն նմուշներ («Վահագնի ծնունդից»), թե ինչպես են ստեղծվել և մեզ հասել, «Մեր լավաշ հացը» բանաստեղծությունը (հեղ. Անահիտ Պարսամյան): Դասն անցկացվեց «Մամիկ» հյուրատանը: https://www.facebook.com > mamikguesthouse Սովորողները, ազգագրագետների մատուցմանը, լսեցին նաև ժողովրդական խաղիկներ, երգեր ու տաղեր, առած-ասացվածքներ: Ունկնդրեցին ազգային երգ-խաղիկները, դրանց միջոցով ծանոթացան հայկական բանահյուսական ժառանգության արժեքներին, սովորեցին: Սովորողները մասնակցեցին լավաշի թխմանը, ապա համոտեսեցին իրենց թխած</p>

հացը՝ մի կտոր արթուն հուշ տանելով
հայկական մշակութային ժառանգության
հարուստ անդաստանից: Սովորողները
հաղորդակից դարձան ազգային մշակույթին,
սովորություններին, երգին, խոհանոցին,
կենցաղին, տարազին, տեսան մառանը,
թոնրատունը:
Ինտերակտիվ դասը հաջողված էր,
բովանդակալից և բարձր
արդյունավետությամբ, իսկ փորձը՝ ուսանելի
և կիրառելի:

1-2 էջ

Օգտագործված գրականության ցանկ

1. Ս. Խաչատրյան «Ուսուցման արդյունավետ հնարներ»
2. Соловьёва Т. И., Современные педагогические технологии в начальной школе, Молодой учёный, Ежемесячный научный журнал, № 6 (86) / 2015, стр. 684
<https://www.arlis.am/documentview.aspx?docid=149788>
<https://armenpress.am/arm/news/785546>
<https://www.facebook.com/mamikguesthouse>

1 էջ

Հավելվածներ

Հաշվետվության կցված նյութեր

- Հետազոտության գործիքներ (հարցաթերթիկներ կամ այլ)
- Նկարներ
- Արդյունքներ

Ընդգրկված չեն հիմնական էջերի մեջ